Nr. 5. Toruń, dnia 16 listopada 1927 r. Rok I.

SIŁA I ZDROWIE

Dodatek tygodniowy „Słowa Pomorskiego"

Z życia podoficerów rezerwy.

Walne zebranie Koła w Grudziądzu. W dniu 10 bm. odbyło się doroczne walne zebranie Koła w Grudziądzu, na którem zarząd Związku reprezentował p. Felski, wiceprezes. Jego też wybrano marszałkiem zebrania.

Jednym z najważniejszych punktów obrad było sprawozdanie ustępującego Zarządu, które składali kolejno pp.: prezes Żelazny, sekretarz Dąbkowski, skarbnik Gubera i kom. Mania. Ze sprawozdań tych wynika, że Zarząd sprostał swojemu zadaniu i usunął wszelkie niedomagania. Po krótkiej dyskusji udzielono absolutorjum ustępującemu Zarządowi i przystąpiono do wyboru nowego, w skład którego wchodzą następujące osoby, najwięcej zasłużone w Kole: prezes p. Stefan Frąckowiak, wiceprezes p. Józef Żelazny, sekretarz p. Wiktor Szykowski, zastępca .pDębkowski, skarbnik p. Kubara, komendant p. Jan Mania, zastępca komendanta p. Neas, ławnicy pp. Zejdowski i Piotrowski. Komisja rewizyjna: pp. Tysler, Przybylski i Graszyk. Sąd koleżeński pp.: Paszkowski, Kocieniewski i Marciniak. Kasa pośmertna pp.: Piotrowski, Stanisławski i Zejdowski.

Po wyborze Zarządu marszałek zebrania wygłosił obszerny i treściwy referat na temat „Obrona i zdrowy fundament Państwa". — Referenta nagrodzono żywemi oklaskami.

W końcu zebrania uchwalono jednogłośnie na wniosek pp. Żelaznego i Mani rezolucję, domagającą się utworzenia Okręgu Pomorskiego Zw. Podoficerów Rez. z siedzibą w Toruniu na wzór Związku Oficerów Rez. oraz wezwano marszałka p. Felskiego i p. Frąckowiaka do przygotowania wstępnych prac organizacyjnych za porozumieniem się z Zarządem Związku.

Na zakończenie zebrania marszałek wzniósł okrzyk na cześć Rzeczypospolitej Polskiej i Jej Prezydenta, poczem orkiestra Koła odegrała hymn narodowy.

Plenarne zebranie Zw. Podoficerów Rez. Koło Poznań.

Na zebraniu plenarnem Koła Poznań, odbytem w dniu 4 b. m., pod przewodnictwem prezesa p. Siemianowskiego w sali „Boulevard" przy udziale około 200 członków, załatwiono m. in. następujące sprawy:

Zarząd podał do wiadomości członkom przebieg zjazdu cyklistów Związku w Gnieźnie. Następnie ogłoszono wynik konkursowego ostrego strzelania i wręczono 5-ciu najlepszym strzelcom cenne nagrody.

Z kolei referował prezes Koła sprawę tworzenia przez władze wojskowe t. zw. ośrodków P. W. Ze względu na to, że praca wojskowo-przygotowawcza w tych ośrodkach w formie zaprojektowanej przez władze wojskowe — na podstawie doświadczenia — wyda ćnie może konkretnych rezultatów, dalej, że przez stworzenie ośrodków osłabi się istniejące organizacje dobrze w tej dziedzinie zasłużone i przedewszystkiem dobrze zorganizowane, plenarne zebranie jednomyślnie wypowiedziało się przeciw prowadzeniu pracy P. W. w wyżej wspomniany sposób. Następnie polecono Zarządowi zajęcie konkretnego stanowiska wobec władz wojskowych, które od bardzo długiego czasu nie udzieliły Związkowi żadnej pomocy materjalnej, a jedynie ograniczyły się do dawania ciągłych przyrzeczeń, — nestety dotychczas w żadnym wypadku nie spełnionych. Równocześnie polecono Zarządowi Koła, by przedstawił władzom wojskowym w odpowiedni sposób sprawę tworzenia na gruncie Wielkopolski t. zw. „Ogólnego" Związku Podoficerów Rezerwy przez osławionych a wydalonych ze Związku naszego „działaczy" Kowalskiego i Manysia.

Z życia „Sokoła".

Z okręgu IV (toruńskiego) „Sokoła".

Plan pracy na rok 1928. Z rozpoczęciem nowego roku wszystkie Gniazda winny już mieć przygotowany plan pracy na cały rok. Zarządy Gniazd: Chełmża, Podgórz i Toruń I., które na bieżący rok sporządziły plan pracy, przekonały się o koniecznej potrzebie tegoż, gdyż zgóry wiedziały w jakim kierunku i jaką pracę mają prowadzić. Niestety tylko te trzy Gniazda zrozumiały donìosłość tej sprawy, zaleconej przez Przewodnictwo Okręgu. Ponieważ nowy rok się zbliża, zestawienie planu pracy wymaga dłuższego czasu, dlatego już teraz przypomina się tę sprawę i poleca się Zarządom wszystkich Gniazd, by na specjalnie zwołanem zebraniu ustaliły plan pracy na rok 1928, uwzględniając terminu posiedzeń Zarządu, miesięcznych zebrań członków, zabaw, wycieczek, wyjazdów, odczytów i stałych ćwiczeń wszystkich oddziałów.

Nowe gniazdo. W Wielkolące pow. Wąbrzeźno tworzy się nowe Gniazdo sokole. Delegat Okręgu druh Gerstman poczynił już wstępne kroki i w niedługim czasie Okręg IV będzie miał 14-te Gniazdo. Dużo jest jeszcze miejscowości w Okręgu, w których niema Gniazd sokolich. Okres zimowy powinno się wykorzystać na zorganizowanie Gniazd, co Zarządy Gniazd istniejących winny wziąć pod rozwagę.

Kurs gimnastyki. Zarząd Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół" Toruń I., uznając potrzebę zorganizowania specjalnych lekcyj gimnastycznych dla osób pracujących umysłowo w urzędach, handlu i wolnych zawodach, stworzył kurs gimnastyki dla starszych. Kierownictwo kursu objął naczelnik Gniazda, druh inż. F. Gerstmann.

Lekcje odbywają się co poniedziałek od godz. 20ej do 21-ej w miejskiej sali gimnastycznej przy ul. Krasińskiego (za placami tenisowemi T. K. S.).

Udział w ćwiczeniach dla członków Towarzystwa jest bezpłatny; niecłonkowie opłacają miesięcznie 2 zł.

Pamiętajcie:

Pływacy, że dnia 20 b. m., t. j. w nadchodzącą niedzielę, odbędzie się w Bydgoszczy walne zebranie P. O. Związku Pływackiego w auli gimn. Kopernika przy placu Kochanowskiego o godz. 11.30 przed poł. Na zebraniu rozdane zostaną nagrody za rok 1927 pływakom, którzy powinni tam być obecni. Z Torunia powinni się stawić: pp. Buza, Serocki, Gordon, Mroczyński, Nalaskowski, Siudzik, oraz panie Lisińska Kazim., Lisińska Ola, Skowrońska wszyscy z TKS-u i p. Bunzel z O. S. Mar. Woj.

Hockey'iści i łyżwiarze, że: zima jest na karku i trzeba koniecznie rozpocząć regularne treningi, i to dwa razy w tygodniu gimnastykę w sali i raz na tydzień bieg naprzełaj. Poza tem hockey'iści ćwiczcie strzały do bramki, przez co opanujecie technikę kija. Najwyższy czas pomyśleć nad ekwipunkiem, który jest drogi i odrazu trudno go nabyć, i tak łyżwy do hockey'u prowadzi firma „Sport-Błoch" w Toruniu, buciki specjalne wykonuje f-ma Gończerzewicz w Toruniu, Król. Jadwigi 11, kija, krążki i specjalne artykuły do hockey'u prowadzi jedynie f-ma „Sport-Błoch" w Toruniu. — Organizujcie drużyny hockey'owe!

Mistrzostwa Polski w hockey'u na lodzie odbędą się w Zakopanem już z końcem grudnia.

Piłkarze, że okres zimowy musi być wykorzystany na treningach, i to gimnastyka oraz biegi naprzełaj.

Tennisiści! Starajcie się o możność treningu w hali, w Toruniu podobną niezłą halę do tennisu posiada Centr. Wyszk. Artyl. na Mokrem. Na czas zimy zakonserwujcie rakiety olejkiem.

Lekkoatleci, że bez gimnastyki i biegów naprzełaj krótkich i dłuższych spadniecie w formie i stracicie to, co ciężko zapracowaliście w sezonie letnim. Więc jedno hasło dla wszystkich: Do hal uprawiać gimnastykę.

Wide.

Rekordy polskie 1927 r.

Panowie:

Biegi płaskie: 60 i 100 m — Szenajch 6.9 s., 10.9 s., 200 i 300 m — Weiss 22.7 i 36,7, 400 m — Kostrzewski 50.8, 500 m — Korolkiewicz 1:08.6, 800 m — Ołdak 1:58,4, 1000 i 1500 m — Foryś 2:34.1 i 4:06, 2 klm. — Kostrzewski 5:48.7. Od 3 klm. do maratonu rekordy posiada Freyer, a mianowicie: 3 km. — 9:05.6, 5 km. — 15:51.8, 10 km. — 33:00.4, 15 km. — 50:58.8, 20 km. — 1:16:35, 30 km. — 2:01:36, maraton (42.194 km.) — 2:56:45, bieg godzinny — 17279.2 mtr., bieg naprzełaj 10 km. — 35:35.

Biegi przez płotki: — 110 m. — Dobrowolski 16 s., 200 m. — Kostrzewski 27.2 (wyrównał Korolkiewicz 27.2), 400 m. — Kostrzewski 56.8.

Biegi sztafetowe: 4×100 m. — reprezentacja 44 s., AZS. 44.8, 4×200 m. — AZS. 1:34.4. 4×400 m. — reprezentacja 3:28.2, Polonia — 3:28.6, 4×1500 m. — A. Z. S. 18:07.6, 3×1000 m. — A. Z. S. 8:21.8, szwedzka (1, 2, 3, 4) — reprezentacja 2:03, AZS. 2:04, olimpijska — Warszawianka 3:27.6.

Chody: 1 km. — Kaczmarczyk 4:26.5, 2 km. — Ptaszycki 9:23.2, 3, 5 i 10 km. — Wudkiewicz 14:24.6, 25:28.6 i 52:30.8; chód godzinny — Jajus 11371 mtr.

Skoki: wzwyż z miejsca — Cejzik 144 cm., wdal z miejsca — Cybulski 294 cm, wzwyż — Fryszczyn 180 cm., wdal — Sikorski 684 cm., trójskok — Cejzik 1337, o tyczce — Adamczak 3.61.

Rzuty: kula — Baran 12.84, kula oburącz — Baran 22.95, dysk — Baran 42.60, dysk oburącz — Szydłowski 75.94.5, oszczep — Grunor 57.56, oszczep oburącz — Szydłowski 90.75, młot — Cejzik 34.20.

Wieloboje: pięciobój — Cejzik 3305.89 pkt, dziesięciobój — Cejzik 6329.465 pkt.

Rekordy niezatwierdzone, z powodu dotychczasowego nieprzysłania protokółów przez okręg lwowski, a to przedewszystkiem wyniki osiągnięte we Lwowie podczas międzynarodowych zawodów oraz międzyklubowych zawodów, a mianowicie: 200 mtr. płotki — Kostrzewski 26.6, rzut oszczepem — Smakulski 57.72 oraz trzy rekordy Barana: kula — 13.05, kula oburącz — 23.40.5, dysk oburącz — 76.32. Nie otrzymano dotychczas protokółu z wyniku Cejzika w trójskoku (13.58), osiągniętego w Tallinie.

Panie:

Biegi płaskie: 60 m — Gędziorowska 8.2 s., 80 m. — Swobodówna 10.8 s., 100 m. — Brejerówna 13.2 (wyrównała Gędziorowska 13.2), 200 m — Wiśka 28.2, 250 m. — Czajkowska 36.6,300 m. — Gwizdałówna 51.4, 500 m. — Czajkowska 1:24.4, 800 m. — Kilosówna 2:34.2, 1000 m. — Dobrosówna 3:31.2.

Biegi przez płotki: 65 m. — Jabłczyńska 11.4, 80 m. — Schabińska 13.2, 83 mtr. — Gorlofówna 14.4.

Biegi sztafetowe: 4×60 m — Grtżyna 33.2, 4×75 m. — Grażyna 40.8, 4×100 m. — reprezentacja 53 s., AZS. 56 s., 4×200 m. — AZS. 2·01.4.

Skoki: wdal z miejsca — Miłobędzka 230 cm., wdal — Konopacka 488.5, wzwyż — Aborowiczówna 140 cm.

Rzuty: kula — Konopacka 10.06.5, kula oburącz — Konopacka 16.02, dysk — Konopacka 39.18, dysk oburącz — Konopacka 64.00, oszczep — Lonka 33.30, oszczep oburącz — Lonka 49.40.5

Pięciobój. Kwestja narazie nierozstrzygnięta, gdyż dotychczas definitywnie nie określono jakie punkty w pięcioboju będą uważane za klasyczne: 1) 60 m, 200 m, wdal, dysk, oszczep czy też 2) 100 m, 500 m, wdal, dysk i oszczep. ??. W pierwszym wypadku rekord należałby do Konopackiej (3350.28 pkt.), a w drugim wypadku do Grabickiej (2840.17

Rekordy niezatwierdzone z powodu dotychczasowego nieprzysłania protokółów przez okręg poznański, to wyniki osiągnięte podczas mistrzostw Polski oraz zawodów międzyklubowych w Poznaniu, a mianowicie: 1000 m — Kilosówna 3:22.4, sztafeta 4 × 200 m — AZS 2:01, sztafeta 800 — 200 — 100 — 100 m — Warta: 3:51.2, sztafeta 10 × 100 m — Warta 2:32, skok wzwyż — Konopacka 141 cm, kula — Konopacka 10.12.5, kula oburącz — Konopacka 18.44.

Najlepsze wyniki lekkoatletyczne. Najlepsze tegoroczne wyniki lekkoatletyczne przedstawiają się następująco: 100 mtr. — Szenajch, Dobrowolski, Kasperkiewicz i Sikorski po 11 sek. (dziesiąty wynik — 11.2 sek.), 200 mtr. — Szenajch i Kasperkiewicz po 22.8 (dziesiąty — 23.8), 400 mtr. — Kostrzewski 50.8, Weiss 51 (53.4), 800 mtr. — Kostrzewski 1:58.6, Malanowski 1:59 (2:02.4), 1500 mtr. — Foryś 4:0, Malanowski 4:03.1 (4:15), 5000 mtr. — Freyer 15:46.2, Sawaryn 16:07 (16:42.9), 10000 klm. — Freyer 33:00, Szelestowski 34:10 (36:20), 4×100 mtr. — reprezentacja 44 s., AZS 44.8 (47.4), 4×400 mtr. — reprezentacja 3:28.2, Polonia 3:28.6 (3:44.6), 110 mtr. płotki — Dobrowolski i Trojanowski po 16 s. (17.6), 400 mtr. płotki — Kostrzewski 56:8, Korolkiewicz 57.4 (1:03), Skok wdal — Sikorski 685, Nowosielski — 666.5 (638), Skok wzwyż — Fryszczyn 175, Meyro i Banaszkiewicz 172.5 (168), Skok o tyczce — Adamczak 3.61, Rzepka 3.51 (3.03). Trójskok — Cejzik 13.58, Sikorski 13.33 (11.89). Rzut kulą — Baran 13.05, Urbaniak 13.02 (11.39). Rzut dyskiem — Baran 42.60, Cejzik 40.50 (36.80). Rzut oszczepem — Smakulski 57.72, Dobrowolski 54.00 (48.50). Rzut młotem — Cejzik 34.20, Górski 32.24 (26.50).

Sport a sztuka.

Sport oddawna już stworzył swój własny, odrębny i piękny świat. Napełnił go uszlachetnionym, harmonijnym ruchem, upiększył masą barw, prześwietlonych słońcem, narzuconych na zasadnicze tło przyrody. Przebudował człowieka: dał mu silne elastyczne ciało o długich zarysach mięśni, o prostej wysmukłej sylwecie. Wysunął na plan pierwszy szlachetną i lojalną walkę o pierwszeństwo i wskutek tego przeobraził duszę młodzieży, która w dążeniu do zwycięstw nabiera coraz więcej hartu, energji i siły woli.

W tym nowym świecie, który będąc jedynie fragmentem życia posiada jednak całą kopalnię pięknych epizodów — sztuka znaleźć może całą moc tematów.

Kiedyż wreszcie twórcza myśl polskiego artysty zabrzmi na tych strunach? — Dotychczas sport — to dziedzina nieznana prawie dla polskiego literata (Wierzyński zrobił początek), poety, rzeźbiarza i malarza. A tymczasem w sztuce wszechświatowej mamy już doskonałe rzeźby sportowe, płótna i rysunki, poświęcone życiu sportowemu, poezje, powieści, dramaty.

Na wiosnę przyszłego roku odbędą się w Amsterdamie Igrzyska IX. Olimpjady, które będą najpotężniejszą z dotychczasowych manifestacyj wszechświatowego sportu. W szrankach olimpijskich już po raz drugi stanie do walki reprezentacja sportowa Polski. Czyż na konkursach sztuki Polska, jak w czasie paryskich igrzysk 1924 roku — znów świecić będzie nieobecnością? — Byłoby to świadectwem, że sztuka polska nie umie jeszcze wyzyskać tak wielkiej i bogatej sfery działalności ludzkiej, jakim w życiu współczesnych społeczeństw jest świat kultury fizycznej. —

Co słychać w Lidze?

Ostateczna tabela mistrzostwa Ligi Państwowej. Poniżej podajemy końcową tabelę mistrzostwa Polskiej Ligi Piłki Nożnej, podkreślając przytem, że tytuł mistrza na rok 1927 zdobył T. S. Wisła (Kraków), zaś do swego okręgu spada ostatni klub tegorocznych rozgrywek ZTSG Jutrzenka (Kraków).

Tabela ligowa przedstawia się następująco: 1) Wisła (Kraków) 26 gier — 40 pkt. — stosunek bramek 95:32, 2) 1 F. C. (Katowice) 26 gier — 36 pkt. — stos. bramek 67:53, 3) Warta (Poznań) 26 gier — 32 pkt. — stos. bramek 79:55, 4) Pogoń (Lwów) 26 gier — 29 pkt. — stos. bramek 65:42, 5) Legja (Warszawa) 26 gier — 27 pkt. — stos. bramek 70:65, 6) Turyści (Łódź) 26 gier — 27 pkt. — stos. bramek 52:57, 7) Łódzki K. S. 26 gier — 25 pkt. — stos. bramek 54:51, 8) Polonia (Warszawa) 26 gier — 25 pkt. — stos. bram. 61:68, 9) Czarni (Lwów) 26 gier — 24 pkt. — stos. bramek 45:50, 10) Toruński K. S. 26 gier — 24 pkt. — stos. bramek 56:86, 11) Hasmonea (Lwów) 26 gier — 23 pkt. — stos. bram. 55:68, 12) Ruch (W. Hajduki) 26 gier — 23 pkt. — stos. bramek 35:54, 13) Warszawianka 26 gier — 18 pkt. — stos. bram. 52:64, 14) Jutrzenka (Kraków) 26 gier — 11 pkt. — stos. bram. 41:82.

Statystyka strzelonych bramek w Lidze. Według statystyki strzelonych bramek w rozgrywkach ligowych pierwsze miejsce zdobył H. Reyman (Wisła) 38 bramek, drugie — Łańko (Legja) 31 bramek, trzecie — Kuchar (Pogoń) 25 bramek, czwarte — Przybysz (Warta) 24 bramek, a następnie: Staliński (Warta) 23 bramki, Steuerman (Hasmonea) 22 bramki, Görlitz (1 FC) 21 bramek, Jung (Warszawianka) 20 bramek, Geisler (1 FC) 19 bramek. Herbstreich (TKS) 18 bramek i wielu innych.

Warta—Turyści 3:0 valkover. Poznań, 13. 11. W niedzielę miał się odbyć ostatni mecz ligowy Warta—Turyści. Mecz ten jednak się nie odbył, gdyż łodzianie, nie godząc się na sędziego kpt. Barana, zeszli z boiska, a sędzia odgwizdał wobec tego valkover dla Warty.

Wiadomości z kraju.

Personalja lekkoatletyczne. Znani lekkoatleci piotrkowscy wstąpili gremjalnie do warszawskiej Polonii. — Wśród nich znajduje się mistrz Polski, Górski oraz Maszewski, Kubik, Kałuża i inni. Rothert wycofał się ostatecznie z czynnej pracy sportowej i poświęcił się wyłącznie pracy organizacyjnej w Polskim Związku Lekkoatletycznym. Szydłowski postanowił już nie brać udziału w czynnej pracy na boisku. Malanowski wyjechał na posadę do Lwowa. Trener PZLA Norling przebywa obecnie we Lwowie, a w dniu 15 grudnia będzie w Warszawie. Kostrzewski jest obecnie sekretarzem PZLA. Biniakowski ma pono należeć do AZS-u.

Bieg naprzełaj w Poznaniu. Poznań, 11. 11. W piątek odbył się bieg naprzełaj na dystansie 5.5 klm., wygrany przez Freyera (Polonia—Warszawa) 21:49.8 przed Rochowiczem (Warta) 400 mtr. wtyle, Nogajem (Warta), Miałkasem i Ratajczakiem (Sokół) oraz Nowackim (Am. KS. z Warszawy). Startowało 40 zawodników.

Wiadomości z zagranicy.

Nowy rekord lotniczy. New York. Lotnik amerykański Williams osiągnął na aeroplanie szybkość 520 klm. na godzinę, bijąc wszystkie dotychczasowe rekordy.

Hockey na lodzie. Pierwsze w tym roku zawody odbyły się w Monachjum na sztucznej ślizgawce. Monach. Tow. Łyżw. pokonało Klub Hockeyowy Nürnberg 5:3. — W Berlinie został otwarty już pałac lodowy, pierwsze zawody odbędą się między Berl. Schlittschuhklub i London Canadiens. W Antwerpji pałac lodowy jest już dwa tygodnie czynny.

Przed IX. olimpjadą.

Lekkoatletyczny trening olimpijski rozpoczęty. Zarząd P. Z. L. A. komunikuje, że w poniedziałek, dnia 14 b. m., rozpoczyna się gimnastyka dla 14 kandydatów olimpijskich, mieszkających w Warszawie.

Zawodnicy ci wraz z pozostałymi z innych dzielnic Polski będą następnie uczestnikami dwóch kursów przygotowawczych, które odbędą się w czasie świąt Bożego Narodzenia i Wielkiej Nocy w Centralnej Szkole Wojskowej w Poznaniu. Zawodnicy, którzy w maju roku przyszłego osiągną specjalne minima, wyznaczone niedawno przez PZLA, poddani zostaną potem ostatecznemu treningowi olimpijskiemu i z tych zawodników, na zasadzie obostrzonych jeszcze minimów specjalnych, wybraną zostanie polska reprezentacja olimpijska.

Lekkoatletyczne minima przedolimpijskie. Komisja Sportowa Polskiego Związku Lekkoatletycznego ułożyła w porozumieniu z trenerem Klumbergiem listę minimów dla kandydatów olimpijskich z zastrzeżeniem, że tylko w razie osiągnięcia wyznaczonego minimum dany zawodnik może startować na Olimpjadzie Amsterdamskiej.

Minima te przedstawiają się następująco: 100 m. — 11 sek., 200 m. — 22.6 sek., 400 m. — 51 sek., 800 m. — 1:59, 1500 m. — 4:06, 5 klm. — 15:40, 10 klm. — 33:00, maraton — 3 godz., 110 m. płotki — 16 sek., 400 m. — płotki — 57 sek., skok wdal — 685 cm., skok wzwyż — 180 cm., skok o tyczce — 3.55, rzut kulą — 13 mtr., rzut dyskiem — 42 mtr., rzut oszczepem — 55 mtr., dziesięciobój — 7000 pkt.

Podkomitety olimpijskie. Polski Komitet Olimpijski powołał do życia Podkomitet olimpijski dla spraw Olimpjady Zimowej, którego siedzibą jest Zakopane. Podkomitet ten prowadzić będzie propagandę w górskich ośrodkach zimowych i posiadać będzie swe filje w szeregu miast na Podhalu.

Polski Komitet Olimpijski przystąpił jednocześnie do tworzenia podobnych podkomitetów we wszystkich ważniejszych miastach kraju, dzięki czemu akcja przedolimpijska, skoncentrowana obecnie w stolicy, ogarnie szerzej całą Rzeczpospolitą.

Ile kosztować będzie Amerykańska Ekspedycja Olimpijska. Co cztery lata na Igrzyska Olimpijskie przyjeżdża liczna i wspaniale wyćwiczona drużyna Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej. I w przyszłym roku do Amsterdamu przypłynie specjalny okręt, wiozący przyszłych zwycięzców, a Yankesi zapewnią swej reprezentacji wszystkie możliwe wygody i udogodnienia. Ta wyprawa po laur olimpijski, ceniony w Ameryce neomal jak w starożytnej Grecji, będzie kosztowała olbrzymie sumy, bo jak obliczają — 875 000 dolarów.

ROMAN SZCZERBOWSKI.

Sport na Pomorzu.[1]

Wstęp.

Musimy wytężyć wszystkie siły, by utrzymać tak drogo wywalczoną niepodległość Polski. Szczególnie tu na Pomorzu powinniśmy być przygotowani do bronienia naszej ziemi, naszej wolności.

Praca ta powinna iść przedewszystkiem w kierunku podniesienia tężyzny fizycznej i duchowej naszego młodego pokolenia. Tę siłę fizyczną osiągamy przez uprawianie ćwiczeń cielesnych, objętych p. n. „wychowania fizycznego". Jak ważnem dla narodu jest wychowanie fizyczne dowód to, że zajęły się niem najwyższe czynniki rządowe, stwarzając specjalny „Państwowy Komitet Wychowania Fizycznego". Komitet W. F. obejmuje i współpracuje ze wszystkiemi stowarzyszeniami, których celem jest praca nad wychowaniem fizycznem.

Wychowanie fizyczne obejmuje trzy podstawowe elementy, wzajemnie się uzupełniające i to gimnastykę, gry ruchowe i sporty. Sporty są najwyższym szczeblem sprawności fizycznej, jest to jakoby wskaźnik postępu nad udoskonaleniem tej sprawności. wyniki sportowe dają nam widoczny obraz tej pracy.

Sporty uprawiają jużto specjalne kluby i towarzy-

stwa sportowe, dla których uprawianie sportu jest głównym celem oraz towarzystwa i związki, jak np. Tow. „Sokół“, Zw. Powstańców i Wojaków, Zw. Podoficerów Rez., Zw. młodzieży katol., harcerze i t. d., które poza swemi istotnemi celami, pracują również nad wychowaniem fizycznem i tem samem muszą uprawiać sporty.

Popularnie pod „sportem“ rozumiemy uprawianie różnych ćwiczeń cielesnych bądźto indywidualnie bądź zbiorowo w celu współzawodniczenia z drugimi o wykazanie większej siły czy zręczności.
zaczyna ruch hockeyowy, jak my przy tem będziemy wyglądać?, w każdym razie kwestja sztucznej ślizgawki jest w Polsce najbardziej piekącą sprawą.

Sporty rozróżniamy letnie i zimowe. Letnie mogą być lądowe i wodne, zimowe zaś uprawiane na śniegu lub lodzie.

Przechodząc zkolei do zobrazowania poziomu sportu na Pomorzu, muszę wspomnieć jeszcze o ogólnej organizacji sportu.

Ponieważ sport jest objawem międzynarodowym, to też na czele każdej gałęzi sportu stoi międzynarodowy Związek, skupiający w sobie poszczególne związki państwowe odnośnej gałęzi sportu. Do związku państwowego, w tym wypadku polskiego, zgłaszają się poszczególne kluby, uprawiające daną gałąź sportu. By jednak ulżyć pracy związkom państwowym, podzielono Polskę na okręgi i utworzono dla klubów, znajdujących się na danym obszarze, związki okręgowe. Organizacja w łonie związków danej gałęzi sportu jest bardzo ścisła i zależność jednej instancji od następnej bardzo wielka. Daje to możność jednolitej pracy we wszystkich organizacyjnych jednostkach sportowych oraz utrzymania harmonji między poszczególnemi związkami czy klubami.

Sport na Pomorzu jest stosunkowo silnie rozwinięty i z przyjemnością mogę zaznaczyć, że w świecie sportowym Polski Pomorze jako okręg zajmuje jedno z czołowych miejsc.

I. Lekka atletyka.

Na czele ruchu lekkoatletycznego na Pomorzu stoi Pom. Okr. Zw. L. A. w Bydgoszczy. Skupia on w sobie w danej chwili, t. zn. z końcem 1927 roku, 26 klubów, które łącznie zgłosiły 600 zawodników i około 70 zawodniczek. Liczba ta nie oznacza bynajmniej ilości zawodników, uprawiających lekką atletykę na Pomorzu, jest to tylko elita sportu lekkoatletycznego, gdyż kluby zgłaszają do Związku jedynie swych najlepszych zawodników, mogących brać udział w zawodach. Można śmiało powiedzieć, że ćwiczących lekko-atletów jest 4 razy tyle, t. j. około 2 500 osób.

Głównym inicjatorem i organizatorem lekkoatletyki na Pomorzu jest p. Wojciech Albrycht, prof. gimn. im. Kopernika w Bydgoszczy. Dzięki jego intensywnej pracy Bydgoszcz przoduje w lekko-atletyce nad innemi miastami tak pod względem ilości zawodników, jak też wyczynów sportowych. Poza prof. Albrychtem wydatnie pracują w Bydgoszczy dla lekko-atletyki pp. Gołębiewski Franciszek i Malczewski Alojzy.

Z bydgoskich klubów najwięcej lekko-atletyką zajmują się Tow. Sokoła I i II, dalej „Polonia“, „Kopernik“, Klub Harcerski oraz Ofic. Szkoła Piech.

Za Bydgoszczą kroczy Grudziądz, gdzie szczególnie w ostatnim sezonie bardzo dużo pracy poświęcił lekko-atletyce p. Dostatni z Sokoła; jest to też jedynie towarzystwo w Grudziądzu, uprawiające racjonalnie lekką atletykę.

Toruń mimo doskonałych organizatorów w osobach pp. Błocha Karola i Szczerbowskiego, nie wykazuje w ostatnim roku postępów w lekkiej atletyce, która skupia się przeważnie w TKS-ie (Tor. Klubie Sport.), w Gimn. Kl. Sport. oraz w Wojsk. Kl. „Gryf“.

Poza temi 3-ma miastami, gdzie lekką atletykę uprawiają racjonalnie od kilku lat, ostatnio obudza się ten ruch w Świeciu, gdzie główną sprężyną jest p Pączek oraz w AZS-ie w Gdańsku. Wymieniając kluby i organizatorów, należy mi wymienić również i naszych czołowych zawodników.

Największą bezsprzecznie sławę dla Pomorza przynosi p. Nana Gędziorowska z TKS-u, mistrzyni i rekordzistka Polski w biegach krótkich, dziś w Polsce bezkonkurencyjna, kandydatka na Olimpjadę Amsterdamską. Drugą sławą świeżo wyrosłą jest p. Biniakowski z „Polonji“ w Bydgoszczy, jeden z najlepszych w Polsce biegaczy na średnie dystanse (400 mtr.), również kandydat na Olimpjadę. Trzeci zkolei lei, to p. Majtkowski Stefan z Sokoła I. w Bydgoszczy, specjalista w skoku o tyczce, reprezentował już z powodzeniem barwy Polski zagranicą. Dalej wymienić mi wypada pp. Baumanna (oszczep), Czarneckiego (wieloboiowiec i rzuty) oraz Bączyńskiego (rzuty) z Grudziądza i p. Stogowskiego z Torunia z TKS-u, najlepszego biegacza na krótkie dystanse (100 m.) na Pomorzu. Poza tymi jest wielu młodych doskonale się zapowiadających zawodników, których nazwiska zajaśnieją prawdopodobnie w najbliższej przyszłości na bieżniach Pomorza i Polski.

Wkońcu wspomnieć należy o boiskach i bieżniach, nadających się do uprawiania lekkiej atletyki. Sprawa ta przedstawia się na Pomorzu bardzo źle. Poprostu tylko w 4-ch miastach znajdują się odpowiednie bieżnie, i to w Bydgoszczy 2 boiska, w Toruniu 2, w Grudziądzu 1 i w Gdańsku 1. — 6 boisk na całe Pomorze to bezwzględnie za mało. Dotychczas nie rozumiały i nie odczuwały tej potrzeby czynniki, do których należało przyjście z pomocą klubom i towarzystwom; na szczęście doczekaliśmy się tej chwili, kiedy sprawy te ujął w swe ręce Wojewódzki Komitet Wychowania Fizycznego i budowa kilku boisk na obszarze Pomorza rozpocznie się z wiosną 1928 roku.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Nr. 33 „Przeglądu Pedagogicznego“ rozpoczyna się artykułem mp. p. t. „Przedwczesna ustawa o ustroju szkolnictwa, w którym autor zaleca z ustawową organizacją ustroju szkolnictwa poczekać do czasu, kiedy zagadnienia szkolnictwa w Polsce będą dokładniej zbadane, tem bardziej, że obecny poziom szkół świadczy o powolnem podnoszeniu się oświaty. Dr. Kaz. Petyniak-Sanecki, omawiając Projekt ustroju szkolnictwa w stosunku do szkoły zawodowej stwierdza, że jest on zgodny z postulatami nauczycielstwa tych szkół. J. Szafran w artykule p. t. „Uniwersytet Jagielloński w sprawie szkół średnich“ przypomina opinję senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego o poziomie szkół galicyjskich w r. 1914. J. Helm-Pirgowa porusza sprawę Problemu kongresu międzynarodowego, na który Polska winna się zgłosić z opracowanemi referatami. j. rozważa zasady Ustawy skarbowej i budżetu na rok 1928/9 w stosunku do Ministerstwa W. R. i O. P. i wyraża ubolewanie, że w budżecie tym nie znalazły się pozycje na poprawę bytu urzędników państwowych w ogólności, a nauczycielstwa w szczególności. — Następują działy: informacyjny, organizacyjny i sprawozdawczy (cz).

Za redakcję odpowiedzialny: Wacław Madejski
Drukiem i nakładem Drukarni Toruńskiej T. A.